

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών/τριών Αρχαιολογίας

14-15-16

Οκτωβρίου
2022

«Πλέων ἐπί οἴνοπα πόντον:
Η σχέση του ανθρώπου με τη
θάλασσα στη διαχρονία της»

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης της
Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Οργανωτική Επιτροπή:

Αντωνίου Μαρία	Θεοδωροπούλου Φιλίππια	Μπελέρη Ελευθερία
Βασιάδη Σοφία	Κοσμίδη Χρύσα	Παπαϊωάννου Βαγγέλης
Βασιλοπούλου Ελένη	Κουφαλιτάκης Γιώργος Αγησίλαος	Ραμαντάνι Γκρισέλντα
Βλάχος Βασίλης	Λαζαρή Θεμιστοκλής	Ράπτη Ελένη
Γεωργάνα Ελένη	Λειτουργάκης Ανδρέας	Σελέκος Νίκος
Γκολοβκό Αλέξιος		

Επιστημονική Επιτροπή

Ανεζίρη Σοφία, Αρχαία Ιστορία	Κεφαλίδου Ευρυδίκη, Κλασική Αρχαιολογία
Ασημακοπούλου Ιάνθη, Ιστορία της Ευρωπαϊκής Τέχνης	Κοπανιάς Κωνσταντίνος, Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών
Βαβουρανάκης Γεώργιος, Προϊστορική Αρχαιολογία	Μούλιου Μαρία (Μάρλεν), Μουσειολογία
Δημάκης Νικόλας, Κλασική Αρχαιολογία	Πάλλης Γεώργιος, Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία
Δρανδάκη Αναστασία, Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη	Παπαδάτος Ιωάννης, Προϊστορική Αρχαιολογία
Κατάκης Στυλιανός, Ρωμαϊκή Αρχαιολογία	Παυλόπουλος Δημήτριος, Ιστορία της Τέχνης
Πετρίδης Πλάτων, Βυζαντινή Αρχαιολογία	Πετράκης Βασίλειος, Προϊστορική Αρχαιολογία
Πλάντζος Δημήτριος, Κλασική Αρχαιολογία	Ψωμά Σελήνη-Ελένη, Αρχαία Ιστορία

Λογότυπο:

Θεοδωροπούλου Φιλίππια Γραφικά:

Γιώργος Αγησίλαος Κουφαλιτάκης

Ελευθερία Μπελέρη

Παρασκευή, 14 Οκτωβρίου 2022

8:30-9:00. Εγγραφές

09:00. Έναρξη συνεδρίου-Χαιρετισμοί.

09:30-11:00. Πρώτη Συνεδρία: Οι απαρχές της σχέσης του ανθρώπου με τη θάλασσα.

- Κινούμενη... θάλασσα, Κωνσταντίνος Μαστορογιάννης - ΑΠΘ
- Η θάλασσα ως δίαυλος της Νεολιθικοποίησης: Μια προσεκτική ματιά στις περιπτώσεις των σπηλαίων Φράγγχι και Κύκλωπα, Άρτεμις Κουτσογεωργοπούλου - ΑΠΘ
- Σπήλαιο Φράγγχι: ανθρώπινη θαλάσσια δραστηριότητα την Παλαιολιθική με Νεολιθική περίοδο, Ιωάννα Άντσου, Αγγελική Κοτζαμπουρούνη, Ιωάννα Ερμιόνη Παπαιωάννου - ΑΠΘ
- Όστρεα και Αιγαίο: η χρήση τους στην καθημερινή ζωή, Νίκη Αθηνά Βέκιου, Κωνσταντίνος Νικολόπουλος, Γεώργιος Ρούγας - ΕΚΠΑ
- Αναζητώντας το φάσμα εκμετάλλευσης της θαλάσσιας πανίδας: το παράδειγμα της Ακεραμικής Νεολιθικής της Κύπρου, Θεμιστοκλής Λαζαρήs - ΕΚΠΑ

11:00-11:15. Συζήτηση.

11:15-11:45. Πρώτο διάλειμμα.

11:45-12:30. Δεύτερη Συνεδρία: Θάλασσα και ελληνική μυθολογία.

Εναρκτήρια ομιλία: Κωνσταντίνος Λουκόπουλος, Αρχαιολόγος

- Αφανείς καλόγνωμες θεότητες της θάλασσας: Μύθοι, απεικονίσεις και συμβολισμοί, Αικατερίνη Κακοδήμου - ΑΠΘ
- Η μορφή της Σκύλλας στον μύθο και την τέχνη των αρχαίων Ελλήνων, Καλλιόπη Καρδούλια - ΕΚΠΑ

12:30-12:45. Συζήτηση.

12:45-13:30. Δεύτερο διάλειμμα και πρώτη παρουσίαση επιτοίχιων ανακοινώσεων.

- Ακρωτήρι-Αετόκρεμνος Κύπρου: Η σπουδαιότητα της θέσης για το παλαιοπεριβάλλον της Κύπρου, Ελένη Καπότη – Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Η Θρησκευτικότητα των Ναυτικών στην αρχαιότητα, Κωνσταντίνα Παντή, Φρίξος Σαφός – ΕΚΠΑ

13:30-14:45. Τρίτη Συνεδρία: Θάλασσα και κοινωνία: δομές, αντιλήψεις, και λατρεία στον χώρο του Αιγαίου.

- Οι Αντιλήψεις Σχετικά με την Θάλασσα στις Πρώιμες Κυκλάδες: Το Παράδειγμα της Κέρου, Δημήτρης Καρατζάνης - ΕΚΠΑ
- «Η Κνωσός πριν τον Μίνωα»: Η ανασύσταση των ΠΜ Ι-IIΑ κοινωνικών και βιοτεχνικών δομών υπό το πρίσμα της εννοιολόγησης του λιμενικού κέντρου του Πόρου-Κατσαμπά και της σχέσης του με την ανάπτυξη της Κνωσού, Αλέξανδρος Παπαδοκωνσταντάκης, Κατερίνα Μαυρογιάννη – Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Η θάλασσα ως δίαυλος μετάδοσης συμβόλων και αντιλήψεων: Μινωική επιρροή μέσα από τις απεικονίσεις θρησκευτικών συμβόλων στην εικονογραφία εκτός Κρήτης, Αγγελική-Νεκταρία Πεφάνη - ΕΚΠΑ
- Τελετουργικοί καθαρμοί και τελετουργικές πράξεις σε "αλμυρά" συμφραζόμενα, Παναγιώτα Πριόνα - ΑΠΘ

14:45-15:00. Συζήτηση.

15.30. Ξενάγηση στο Αρχαιολογικό Πάρκο

Σάββατο, 15 Οκτωβρίου 2022

8:30-9:00. Εγγραφές

09:00-10:15. Τέταρτη Συνεδρία: Η θάλασσα ως διάυλος οικονομικών δραστηριοτήτων: θαλάσσιες επικοινωνίες, ανταλλαγές, εμπόριο.

- Η θάλασσα ως μέσο οικονομικών δραστηριοτήτων: Η περίπτωση της Μαύρης Θάλασσας και οι επαφές της με το Αιγαίο, Πελαγία Χαντζαρίδου - ΑΠΘ
- Ο Ροδιακός Κώδικας: Ο θεμέλιος λίθος του Ναυτικού Δικαίου, Ναυσικά Ραφαέλλα Σταμούλη - ΕΚΠΑ
- Η εμπορική παρουσία των Ρωμαίων στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την όψιμη ελληνιστική περίοδο: το παράδειγμα της Δήλου, Βασιλική Καμαριώτου - ΑΠΘ
- Θαλάσσιες επικοινωνίες: η διαμόρφωση της Ελληνικής Διασποράς στο Λονδίνο, Αθηνά Τζαγκαράκη - Πανεπιστήμιο Κρήτης

10:15-10:30. Συζήτηση.

10:30-10:45. Πρώτο διάλειμμα.

10:45-11:30. Πέμπτη Συνεδρία: Θάλασσα και τεχνολογία: ναυπηγική, εφευρέσεις, μηχανές.

- Η Βυζαντινή ναυπηγική: Τύποι πλοίων και μέθοδοι κατασκευής. Η μετάβαση από την αρχαία τεχνοτροπία στη Βυζαντινή, Αθανασία Θεοδωροπούλου - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Παράκτια μεταλλεία στο Αιγαίο. Η περίπτωση των Θειωρυχείων της Μήλου, Νίκος Ζαχαρόπουλος - ΕΚΠΑ

11:30-11:45. Συζήτηση.

11:45-14:30. Δεύτερο διάλειμμα και δεύτερη παρουσίαση επιτοίχιων ανακοινώσεων.

- Απεικονίσεις πλοίων σε Αρχαία Ελληνικά και Ρωμαϊκά Νομίσματα, Νικόλαος Μελιτσιώτης – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Ιχνηλατώντας το Αιγυπτιακό Μπλε στο χώρο του Αιγαίου, Δέσποινα Μπηλιώνη – ΔΠΘ
- Η Τριήρης, Άννα Κυριακοπούλου – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Η εξέλιξη της ναυπηγικής μέσα από τις απεικονίσεις πλοίων, Βασιλική Σταλικά – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Το Ναυάγιο των Αντικυθήρων, Παρθένα Θεοδοσιάδου, Γλυκερία – Ηλιάνα Λέφα – ΑΠΘ
- Το ναυάγιο της Κερύνειας, Δήμητρα Κούβελα – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Βαΐες Νάπολης: η καταποντισμένη ριβιέρα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, Χριστίνα Καλλιοντζή – Παρασκευή Γαβρά – ΑΠΘ
- Ο Λιμένας του Θεοδοσίου στο Yenikari, Μιχάλης Σταματόπουλος – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Mary Rose: Η ιστορία ενός πλοίου του στόλου του Ερρίκου Η', Ιωάννα Άντσου – ΑΠΘ

14:30-16:00. Έκτη Συνεδρία: Ενάλια Αρχαιολογία: ναυάγια, λιμενικές εγκαταστάσεις, βυθισμένοι οικισμοί.

Εναρκτήρια ομιλία: Θεόδωρος Παπακώστας, Δρ. Κλασικής Αρχαιολογίας

- «Δειμαίνω, μη πως ναῦν κατὰ κύμα πῆη»: Το ναυάγιο στην αρχαιότητα, Ευθυμία Γεωργίου – ΕΚΠΑ
- Το ναυάγιο του ακρωτηρίου των Ιρίων, Αθηνά Κράτση – ΔΠΘ
- Οι λιμενικές εγκαταστάσεις της Αίγινας κατά την κλασική περίοδο, Λυδία Στεργιοπούλου – ΕΚΠΑ
- Οι λιμένες της αρχαίας Ρόδου και η μαρτυρία του Αίλιου Αριστεΐδη, Βασίλης Άγγελος Βλάχος – ΕΚΠΑ

16:00-16:15. Συζήτηση.

Κυριακή, 16 Οκτωβρίου 2022

8:30-9:00. Εγγραφές

09:00-10:00. Έβδομη Συνεδρία: Η θάλασσα ως πηγή έμπνευσης για την Τέχνη.

- Ο θαλάσσιος κόσμος στα ψηφιδωτά της Ηπείρου: Από το Βουθρωτό στην Αμβρακία, Γεώργιος Πανίδης, Θεοδώρα Καραμπίνη - Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Η θαλασσογραφία στην Ολλανδική Χρυσή Εποχή του 17ου αιώνα, Χριστίνα Τορουνίδη - ΑΠΘ
- Ο ρόλος της θάλασσας στη Νεοελληνική Ζωγραφική του 19ου και 20ού αι. και η περίπτωση του Κων/νου Βολανάκη, Φώτης Φλώρος - ΑΣΚΤ

10:00-10:15. Συζήτηση.

10:15-11:00. Όγδοη Συνεδρία: Θάλασσα και πόλεμος.

- Πολεμώντας για το mare nostrum: Οι Ρωμαίοι εναντίον της πειρατείας, Αριάδνη Παναγιώτα Φατσή - ΕΚΠΑ
- Η παρουσία της θάλασσας στις μικρογραφίες του Skylitzes Matritensis, Νικολέτα Γιαγκούδη - ΑΠΘ

11:00-11:15. Συζήτηση.

11:15-12:00. Διάλειμμα και τρίτη παρουσίαση επιτοίχιων ανακοινώσεων

- Πλωτός κόσμος: Η ανάδειξη του υδάτινου στοιχείου μέσα από τα ιαπωνικά χαρακτηριστικά Ukiyo-e, Μαρίνα Γιαγτζή - ΕΚΠΑ
- Κωνσταντίνος Βολανάκης-Ταξίδι στην Ιστορία της Ελλάδας μέσα από τα Χρώματα του Βολανάκη, Δέσποινα Καπετανίδου - Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

12:00-13:00. Ένατη Συνεδρία: Θάλασσα και αντιλήψεις: Πέρα από το Αιγαίο.

- Η “θάλασσα” στην σκέψη της Παλαιάς Διαθήκης και στο Βαβυλωνιακό Έπος της Δημιουργίας “Enûma Elish”, Βασιλική Μαρία Βασιλείου – ΕΚΠΑ
- Ο ρόλος της θάλασσας στη σκανδιναβική μυθολογία και κοσμοθεωρία, Διονύσιος Κατρανίτσας, Στυλιανή Υφαντή, Ευμορφία Χατζηγεωργίου-Γεωργιάδου – ΑΠΘ
- Πλέοντας προς τη Βαλχάλα: “Βίκινγκς”, Αγγλοσάξονες και Ταφές Πλοίων στον Πρώιμο Μεσαίωνα, Κωνσταντίνος Σουρλαντζής – ΑΠΘ

13:00-13:15. Συζήτηση.

13:15-13:45. Συμπεράσματα συνεδρίου.

13:45-14:00. Τελετή παράδοσης συνεδρίου.

14:00-14:15. Λήξη συνεδρίου – Χαιρετισμοί.

Εκ μέρους της οργανωτικής επιτροπής, ευχαριστούμε ιδιαίτερα, όλους όσοι συνέδραμαν θετικά στην υλοποίηση αυτού του συνεδρίου, τους/τις καθηγητές/τριές μας, τους χορηγούς μας, καθώς και το Πανεπιστήμιό μας, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Με την ευγενική χορηγία

